

**ASPECTE PRIVIND LIBERALIZAREA
PIEȚEI GAZELOR NATURALE ÎN
REPUBLICA MOLDOVA**

Student:

Belous Marina

Conducător:

**Leu Vasile
conf. univ., dr.**

Chișinău 2026

REZUMAT

Belous Marina. Aspecte privind liberalizarea pieței gazelor naturale în Republica Moldova, teză pentru obținerea titlului de master în inginerie, Chișinău 2026.

Teza include: introducere, trei capitole, concluzii și recomandări, bibliografie din 78 de titluri, 81 de pagini de text de bază, 25 figuri, 8 tabele.

Cuvinte-cheie: gaze naturale; liberalizare; piață concurențială; securitate energetică; reglementare.

Domeniul de studiu: analiza procesului de liberalizare a pieței gazelor naturale din Republica Moldova.

Primul capitol prezintă bazele teoretice ale pieței gazelor naturale, explicând lanțul valoric de la aprovizionare până la consumatorul final și rolul fiecărei verigi din sistem. Sunt evidențiate diferențele dintre activitățile care au caracter de monopol natural și cele în care poate exista concurență, precum și importanța separării activităților pentru funcționarea corectă a pieței. De asemenea, este analizat cadrul legislativ național și european care susține liberalizarea, protecția consumatorilor și accesul nediscriminatoriu la rețele. Capitolul arată și modul în care evoluția istorică a alimentării cu gaze în Republica Moldova, împreună cu dependența de import și transformările instituționale, au influențat structura actuală a pieței.

Al doilea capitol analizează nivelul actual de dezvoltare a pieței gazelor naturale din Republica Moldova prin prisma gradului de concentrare, a concurenței și a comportamentului participanților la piață. Se evidențiază faptul că, deși există mai mulți furnizori licențiați și apar semne de deschidere a pieței, segmentul cu amănuntul rămâne încă dominat de un actor principal, iar concurența efectivă este limitată. Capitolul subliniază că liberalizarea poate aduce avantaje importante, precum diversificarea surselor, investiții mai mari și opțiuni mai bune pentru consumatori, dar aceste beneficii depind de existența unui cadru de reglementare solid. Totodată, sunt evidențiate și riscurile asociate procesului, mai ales cele legate de securitatea energetică, volatilitatea pieței și necesitatea protejării consumatorilor.

Al treilea capitol este dedicat bunelor practici de liberalizare aplicate în alte state, în special în Uniunea Europeană, Statele Unite și România, pentru a evidenția modele relevante de organizare a pieței. Analiza arată că liberalizarea eficientă nu înseamnă eliminarea rolului statului, ci transformarea acestuia într-un garant al regulilor de acces, al concurenței și al supravegherii infrastructurii. Sunt evidențiate elemente esențiale precum accesul deschis la rețele, separarea funcțiilor, formarea concurențială a prețurilor și dezvoltarea unor piețe mai flexibile și mai transparente. În ansamblu, capitolul demonstrează că experiența internațională poate oferi repere utile pentru consolidarea unei piețe funcționale, competitive și mai reziliente.

SUMMARY

Belous Marina. Aspects of the liberalization of the natural gas market in the Republic of Moldova, thesis for obtaining the master's degree in engineering, Chişinău, 2026.

The thesis includes: an introduction, three chapters, conclusions and recommendations, a bibliography of 78 sources, 81 pages of main text, 25 figures, and 8 tables.

Keywords: natural gas; liberalization; competitive market; energy security; regulation.

Field of study: analysis of the natural gas market liberalization process in the Republic of Moldova.

The first chapter presents the theoretical foundations of the natural gas market, explaining the value chain from supply to the final consumer and the role of each link in the system. It highlights the differences between activities that have the characteristics of a natural monopoly and those in which competition may exist, as well as the importance of unbundling for the proper functioning of the market. It also examines the national and European legislative framework that supports liberalization, consumer protection, and non-discriminatory access to networks. The chapter also shows how the historical evolution of gas supply in the Republic of Moldova, together with import dependence and institutional transformations, has influenced the current structure of the market.

The second chapter analyzes the current level of development of the natural gas market in the Republic of Moldova from the perspective of market concentration, competition, and the behavior of market participants. It emphasizes that, although there are several licensed suppliers and signs of market opening are emerging, the retail segment is still dominated by one main actor, and effective competition remains limited. The chapter underlines that liberalization can bring important benefits, such as diversification of supply sources, greater investment, and better options for consumers, but these benefits depend on the existence of a strong regulatory framework. At the same time, it highlights the risks associated with this process, especially those related to energy security, market volatility, and the need to protect consumers. The third chapter is devoted to best liberalization practices applied in other countries, particularly in the European Union, the United States, and Romania, in order to highlight relevant models of market organization. The analysis shows that effective liberalization does not mean eliminating the role of the state, but transforming it into a guarantor of access rules, competition, and infrastructure oversight. Essential elements are highlighted, such as open access to networks, functional unbundling, competitive price formation, and the development of more flexible and transparent markets. Overall, the chapter demonstrates that international experience can provide useful benchmarks for strengthening a functional, competitive, and more resilient market.

CUPRINS

INTRODUCERE	6
1. FUNDAMENTE TEORETICE ȘI CONCEPTUALE PRIVIND PIAȚA GAZELOR NATURALE	8
1.1. Organizarea pieței gazelor naturale și analiza lanțului valoric de la sursă la consumator	8
1.2. Structura instituțională și economică a pieței gazelor naturale în condiții de monopol și concurență	9
1.3. Cadrul legislativ național și internațional privind liberalizarea pieței gazelor naturale în Republica Moldova	12
1.4. Evoluția conceptului de alimentare cu gaze în Republica Moldova	16
1.5. Descrierea pieței de gaze naturale în Republica Moldova	24
1.6. Evoluția cererii de gaze naturale	27
1.7. Prezentarea principalelor surse de import al gazelor naturale	30
1.8. Platforma de tranzacționare a gazelor naturale	34
1.9. Prețurile de pe piața angro din Republica Moldova și alte piețe din Comunitatea Energetică pentru gazele naturale	36
1.10. Concluzii	39
2. INDICATORI DE EVALUARE CANTITATIVĂ A CONCENTRAȚIEI PIEȚEI	41
2.1. Indicatorul Herfindahl-Hirschman (HHI)	41
2.2. Schimbarea furnizorilor de gaze naturale	42
2.3. Alți indicatori de evaluare a concentrației pieței gazelor naturale	43
2.4. Beneficiile și riscurile liberalizării în contextul securității energetice, investițiilor și protecției consumatorului	44
2.5. Concluzii	47
3. BUNE PRACTICI DE LIBERALIZARE A PIEȚEI GAZELOR NATURALE	48
3.1. Analiza liberalizării pieței gazelor naturale în UE	48
3.2. Analiza liberalizării pieței gazelor naturale în SUA	57
3.3. Analiza liberalizării pieței gazelor naturale în România	60
3.4. Analiza liberalizării pieței gazelor naturale în Republica Moldova la 01.04.26	65
3.5. Tendințe către 2030 în Republica Moldova privind liberalizarea pieței gazelor naturale	70
3.6. Concluzii	71
CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI	72
BIBLIOGRAFIE	74

INTRODUCERE

Actualitatea temei: Liberalizarea pieței gazelor naturale reprezintă una dintre cele mai importante transformări structurale din sectorul energetic modern, având implicații directe asupra securității energetice, competitivității economice și protecției consumatorilor. În condițiile instabilității geopolitice, ale volatilității prețurilor și ale necesității diversificării surselor de aprovizionare, funcționarea eficientă a pieței gazelor naturale devine un element strategic pentru orice stat.

Relevanța temei este determinată și de faptul că procesul de liberalizare nu înseamnă doar eliminarea controlului administrativ asupra prețurilor, ci presupune reforme instituționale, separarea activităților (unbundling), asigurarea accesului terților la rețea și dezvoltarea mecanismelor concurențiale pe segmentele comerciale. Astfel, analiza liberalizării pieței gazelor naturale este necesară pentru înțelegerea modului în care concurența poate contribui la eficiență, investiții și transparență, dar și pentru identificarea riscurilor care pot apărea în absența unui cadru de reglementare solid.

Obiectivul general al lucrării: analiza procesului de liberalizare a pieței gazelor naturale din Republica Moldova. Pentru atingerea acestui obiectiv au fost formulate următoarele **sarcini**:

- definirea fundamente teoretice și conceptuale privind piața gazelor naturale;
- analizarea indicatorilor de evaluare cantitativă a concentrației pieței.
- studierea bunelor practici de liberalizare a pieței gazelor naturale internaționale.
- formularea concluziilor generale și a recomandărilor privind îmbunătățirea funcționării pieței gazelor naturale în condiții de liberalizare.

Utilitatea practică a lucrării constă în faptul că lucrarea explică modul de funcționare a pieței gazelor naturale în condiții de liberalizare și evidențiază impactul acesteia asupra securității energetice, investițiilor și consumatorilor. Rezultatele pot fi utilizate pentru înțelegerea mecanismelor concurențiale, identificarea vulnerabilităților pieței și formularea unor măsuri de reglementare care să asigure echilibru între piața liberă și protecția interesului public, în special pentru consumatorii vulnerabili.

Obiectul de studiu: constituie piața gazelor naturale în condiții de liberalizare, analizată prin prisma organizării sale instituționale și economice, a lanțului valoric, a mecanismelor concurențiale și a instrumentelor de reglementare aplicate pentru asigurarea funcționării eficiente și echitabile a pieței.

Elementele de originalitate științifică ale studiului este următoarea:

- interdependența dintre separarea activităților (unbundling), accesul terților la rețea (TPA) și dezvoltarea concurenței reale;

- impactul liberalizării asupra securității energetice prin diversificarea surselor și integrarea regională, dar și riscurile specifice piețelor mici sau slab interconectate;

- rolul reglementării ca instrument de echilibrare între funcționarea pieței libere și protecția interesului public, inclusiv protecția consumatorilor vulnerabili;

- necesitatea unui cadru predictibil și stabil pentru stimularea investițiilor pe termen lung în infrastructuri energetice critice.

În cadrul studiului au fost utilizate următoarele **metode de cercetare**:

- metoda analizei bibliografice, prin examinarea lucrărilor științifice, rapoartelor și documentelor normative relevante;

- metoda analizei comparative, pentru evidențierea diferențelor dintre modelele monopoliste și cele liberalizate, precum și dintre diverse etape de reformă;

- metoda analizei sistemice, aplicată pentru studierea pieței gazelor naturale ca ansamblu interconectat de activități și instituții;

- metoda sintezei, utilizată pentru formularea concluziilor și generalizărilor pe baza informațiilor analizate;

- metoda logică și deductivă, pentru argumentarea impactului liberalizării asupra securității energetice, investițiilor și protecției consumatorilor;

- metoda interpretării normative, prin analizarea cadrului legislativ și a mecanismelor de reglementare specifice pieței gazelor naturale.

Bibliografie:

1. International Energy Agency. (2019). The role of gas in today's energy transitions. <https://www.iea.org/reports/the-role-of-gas-in-todays-energy-transitions>;
2. International Energy Agency (IEA) – document official, World Energy Outlook 2023 <https://www.iea.org/reports/world-energy-outlook-2023>
3. <https://naturalgas.org/business/industry/>
4. Еремин С. В. Рынки природного газа в условиях международной экономической интеграции: учебное пособие. — Москва, 2019. <https://www.geokniga.org/books/23600>
5. European Parliament & Council of the European Union. (2009, July 13). Directive 2009/73/EC concerning common rules for the internal market in natural gas and repealing Directive 2003/55/EC (Text with EEA relevance). Official Journal of the European Union, L 211, 14 August 2009, 94–136.
6. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32009L0073>
7. U.S. Department of Justice, Herfindahl–Hirschman Index Guidelines. <https://www.justice.gov/atr/herfindahl-hirschman-index>
8. Uniunea Europeană, Comunitatea Europeană a Energiei Atomice (Euratom) și statele membre; Republica Moldova. (2014). Association Agreement between the European Union and the European Atomic Energy Community and their Member States, of the one part, and the Republic of Moldova, of the other part (JO L 260, 30.08.2014, pp. 4–738; CELEX: 22014A0830(01)). EUR-Lex. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:22014A0830\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:22014A0830(01))
9. Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene. (2017). Regulamentul (UE) 2017/1938 din 25 octombrie 2017 privind măsurile de garantare a siguranței furnizării de gaze și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 994/2010 (Text cu relevanță pentru SEE). Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 280, 28.10.2017, 1–56. (CELEX: 32017R1938; ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1938/oj>)
10. European Parliament & Council of the European Union. (2009, July 13). Directive 2009/73/EC concerning common rules for the internal market in natural gas and repealing Directive 2003/55/EC (Text with EEA relevance). Official Journal of the European Union, L 211, 14 August 2009, 94–136.
11. Uniunea Europeană. (2009). Regulamentul (CE) nr. 715/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1775/2005 (Text cu relevanță pentru SEE). Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 211, 14.08.2009, p. 36–54. EUR-Lex: ELI 2009/715, CELEX 32009R0715. <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2009/715/oj/eng>

12. Comisia Europeană. (2014). Regulamentul (UE) nr. 312/2014 al Comisiei din 26 martie 2014 de stabilire a unui cod de rețea privind echilibrarea rețelelor de transport de gaz (Text cu relevanță pentru SEE). Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 91, 27.03.2014, p. 15–35. EUR-Lex: ELI 2014/312, CELEX 32014R0312. <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2014/312/oj/eng>
13. Comisia Europeană. (2017). Regulamentul (UE) 2017/459 al Comisiei din 16 martie 2017 de stabilire a unui cod al rețelei privind mecanismele de alocare a capacității în sistemele de transport al gazelor și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 984/2013 (Text cu relevanță pentru SEE). Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 72, 17.03.2017, p. 1–28. EUR-Lex: ELI 2017/459, CELEX 32017R0459. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:32017R0459>
14. Comisia Europeană. (2015). Regulamentul (UE) 2015/703 al Comisiei din 30 aprilie 2015 de stabilire a unui cod de rețea pentru normele privind interoperabilitatea și schimbul de date (Text cu relevanță pentru SEE). Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 113, 01.05.2015, p. 13–26. EUR-Lex: ELI 2015/703, CELEX 32015R0703. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:32015R0703>
15. Comisia Europeană. (2017). Regulamentul (UE) 2017/460 al Comisiei din 16 martie 2017 de stabilire a unui cod al rețelei privind structurile tarifare armonizate pentru transportul gazelor (Text cu relevanță pentru SEE). Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, L 72, 17.03.2017, p. 29–56. EUR-Lex: ELI 2017/460, CELEX 32017R0460. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX:32017R0460>
16. Parlamentul Republicii Moldova. (2017). Lege nr. 174 din 21 septembrie 2017 cu privire la energetică. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 480–482, art. 849 (publicat la 15.12.2023), https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=150492&lang=ro
17. Parlamentul Republicii Moldova. (2016). Lege nr. LP108/2016 din 27 mai 2016 cu privire la gazele naturale. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 193–203, art. 415 (publicat la 08.07.2016). <https://www.legis.md/cautare/downloadpdf/132228>
18. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE). (2019). Hotărârea nr. 420/2019 din 22 noiembrie 2019 privind aprobarea Codului rețelelor de gaze naturale. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 14–23/60, 24.01.2020. https://rotalingaz.md/wp-content/uploads/2021/02/nr.420_2019.pdf
19. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE). (2019). Hotărârea nr. 534/2019 din 27 decembrie 2019 privind aprobarea Regulilor pieței gazelor naturale. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 55–61/199, 21.02.2020. <https://www.chisinaugaz.md/files/files/shares/Legi/Hot534ro.pdf>

20. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE). (2019). Hotărârea nr. 113/2019 din 19 aprilie 2019 cu privire la aprobarea Regulamentului privind furnizarea gazelor naturale (în vigoare din 30.06.2019). Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 178–184, art. 912, 31.05.2019. https://www.moldovagaz.md/files/documents/files/1600/ANRE_HOTARIRE_113_RO.pdf
21. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE). (2020). Hotărârea nr. 363/2020 din 25 septembrie 2020 cu privire la aprobarea Regulamentului privind procedura de schimbare a furnizorului de gaze naturale. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 279–284, art. 1049, 30.10.2020. (Înregistrat la Ministerul Justiției al Republicii Moldova: nr. 1594 din 19.10.2020). <https://anre.md/storage/upload/administration/acts/165/Hot%C4%83r%C3%A2rea%20363.docx>
22. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE). (2024). Hotărârea Consiliului de administrație nr. 744 din 19 decembrie 2024 cu privire la rezultatele studiului de piață a gazelor naturale din Republica Moldova pentru anii 2022–2023. Chișinău: ANRE. https://anre.md/fileman/Uploads/HCA_nr_744_din19_12.2024.pdf
23. Ion Muntean, Alexandru Fala. Sectorul gazier al Republicii Moldova – consecințele oportunităților neglijate. Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale (IDIS) „Viitorul”, seria Politici Publice, nr. 6, 2010.
24. Energy Community Secretariat. Moldova Annual Implementation Report. Energy Community Secretariat, 1 noiembrie 2025.
25. ANRE – Analiza pieței gazelor naturale (2024) — raport oficial cu date despre tranzacții, structură de piață, importuri și evoluția consumului, care oferă informații empirice despre liberalizarea pieței gazelor naturale în RM. <https://anre.md/storage/upload/administration/reports/1501/Analiza%20pie%C8%9Bei%20gazelor%20naturale%202024%20-%20I%20sem.%202025.pdf>
26. Monitorizarea pieței din sectorul gazelor naturale pentru perioada ianuarie – martie 2025, <https://anre.md/storage/upload/administration/reports/1488/DGNET%20Monitorizarea%20pietei%20GN%202025%20trim.%201.pdf>
27. Republica Moldova, Guvernul. Hotărârea nr. 668 din 29 septembrie 2022 cu privire la crearea și menținerea stocurilor de securitate de gaze naturale. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 305, art. 750, 30 septembrie 2022. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=148545&lang=ro#
28. Republica Moldova, Guvernul. Hotărârea nr. 365 din 29 mai 2024 cu privire la aprobarea obligației de stocare a gazelor naturale. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 238–240, art. 486, 6 iunie 2024. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=145466&lang=ro

29. Republica Moldova, Guvernul. Hotărârea nr. 593 din 28 august 2024 pentru aprobarea Regulamentului privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici. Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 414–417, art. 780, 3 octombrie 2024. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=145224&lang=ro
30. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a Republicii Moldova. Raport privind activitatea ANRE în anul 2024. Chișinău, ANRE. <https://anre.md/raport-de-activitate-3-10>
31. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică a Republicii Moldova. Studiul de piață a gazelor naturale din Republica Moldova pentru anii 2022–2023. Proiect, anexă la Hotărârea Consiliului de administrație al ANRE din anul 2024. Chișinău, 2024.
32. Ionescu, G., & Dumitrescu, A. A glance at the European energy market liberalization. CES Working Papers, vol. 5, nr. 1, 2013, pp. 100–110. <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/198233/1/ceswp-v05-i1-p100-110.pdf>
33. Energy Security: Reliable, Affordable and Clean Energy for the Future. IEA, Paris, 2022. <https://www.iea.org/topics/energy-security>
34. Slabá, Monika. (2008). Liberalisation of Natural Gas Market – EU Vision vs. Reality. Energy Studies Review, 16(1). <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/83288/1/599165022.pdf>
35. Herweg, Nicole, Stefan Wurster, and Kathrin Dümig. 2018. "The European Natural Gas Market Reforms Revisited: Differentiating between Regulatory Output and Outcome" Social Sciences 7, no. 4: 57. <https://doi.org/10.3390/socsci7040057>
36. Pepermans, G., Driesen, J., Haeseldonckx, D., Belmans, R., & D'haeseleer, W. European energy market liberalization: experiences and challenges. Energy Policy, vol. 36, nr. 12, 2008. https://www.researchgate.net/publication/329373704_European_energy_market_liberalization_experiences_and_challenges
37. <https://www.energy-community.org/contracting-parties/Moldova.html>
38. <https://eur-lex.europa.eu/RO/legal-content/summary/the-energy-community-treaty.html>
39. https://www.expert-grup.org/ro/biblioteca/item/download/904_90582878dd57c33d0f83242439fe76f2
40. https://ro.wikipedia.org/wiki/Agencia_Națională_pentru_Reglementare_Energetică
41. Stern, J. (1998). Competition and Liberalization in European Gas Markets: a diversity of models. London: Royal Institute of International Affairs. <http://www.henning-matthiesen.de/liberalisation%20of%20gas%20markets%20h%20matthiesen.pdf>
42. EC Inform-Energy. (2002). Commission reports only patchy progress in energy markets opening. EC Inform-Energy(108), 4-5.

43. Directive 98/30/EC of the European Parliament and of the Council of 22 June 1998 concerning common rules for the internal market in natural gas, Official Journal L 204 , 21/07/1998 P. 0001 – 0012,
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX%3A31998L0030&>
44. Regulation (EC) No 715/2009 of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 on conditions for access to the natural gas transmission networks and repealing Regulation (EC) No 1775/2005 (Text with EEA relevance), <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2009/715/oj/eng>
45. <https://www.ceer.eu/wp-content/uploads/2024/06/CEER-Status-review-TSO-DSO-unbundling.pdf>
46. https://www.entsog.eu/balancing-nc?utm_source=chatgpt.com#balancing-network-code
47. https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2022/11/competition-in-energy-markets_e04e5319/e2e1b9be-en.pdf
48. David C. Broadstock, Raymond Li, Linjin Wang, Integration reforms in the European natural gas market: A rolling-window spillover analysis, Energy Economics, Volume 92, 2020, 104939, ISSN 0140-9883, <https://doi.org/10.1016/j.eneco.2020.104939>.
49. https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2019/06/gas-market-liberalisation-reform_ea94abec/b15a820c-en.pdf
50. <https://www.ceer.eu/publication/acer-ceer-2024-market-monitoring-report-energy-retail-and-consumer-protection/>
51. <https://ec.europa.eu/eurostat/web/interactive-publications/energy-2025>
52. https://www.eca.europa.eu/ECAPublications/SR-2024-09/SR-2024-09_EN.pdf
53. https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/hydrogen-and-decarbonised-gas-market_en
54. Broadstock, David C.; Li, Raymond; Wang, Linjin . (2020). Integration reforms in the European natural gas market: A rolling-window spillover analysis. Energy Economics, 92(), 104939–. doi:10.1016/j.eneco.2020.104939,
<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0140988320302796>
55. Comisia Europeană. Raport al Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor. Raport privind prețurile și costurile energiei în Europa. Bruxelles, 26.2.2025, COM(2025) 72 final. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52025DC0072>
56. https://www.ferc.gov/sites/default/files/2024-01/24_Energy-Markets-Primer_0117_DIGITAL_0.pdf

57. Oliver ME, Mason CF (2018), "Natural Gas Pipeline Regulation in the United States: Past, Present, and Future". *Foundations and Trends in Microeconomics*, Vol. 11 No. 4 pp. 227–288, doi: <https://doi.org/10.1561/07000000070>
58. Oliver, Matthew & Mason, Charles. (2018). Natural Gas Pipeline Regulation in the United States: Past, Present, and Future. *Foundations and Trends® in Microeconomics*. 11. 227-288. 10.1561/07000000070. https://www.researchgate.net/publication/320023613_Natural_Gas_Pipeline_Regulation_in_the_United_States_Past_Present_and_Future/references
59. <https://digitalrepository.unm.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=3071&context=nrg&httpsredir=1&referrer=&>
60. Isser, Steve N., Natural Gas Deregulation in the US: 1970-2000 (May 21, 2018). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=3182854> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.3182854>
61. United States General Accounting Office (GAO). Natural Gas Regulation: Pipeline Transportation Under FERC Order 436. Briefing Report to the Honorable Bill Richardson, House of Representatives. June 1987. GAO/RCED-87-133BR. <http://gao.gov/assets/rced-87-133br.pdf>
62. Pendley, Elisabeth, "Deregulation of the Natural Gas Industry" (1995). Implications of FERC Order No. 636 for the Natural Gas Industry (March 13). <https://scholar.law.colorado.edu/implications-of-ferc-order-for-natural-gas-industry/1>
63. https://www.eia.gov/dnav/ng/ng_pri_fut_s1_d.htm
64. <https://www.eia.gov/energyexplained/natural-gas/customer-choice-programs.php>
65. <https://www.eia.gov/todayinenergy/detail.php?id=64844&>
66. România. Parlamentul. Legea nr. 123 din 10 iulie 2012 a energiei electrice și a gazelor naturale. Publicată în Monitorul Oficial al României, nr. 485 din 16 iulie 2012. <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/139677>
67. Irina Marilena Ban (2012), The Liberalization of the Romanian Gas Market, <https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=13891&>
68. David Kennedy (2005), South-East Europe Regional Energy Market: Challenges and Opportunities for Romania, <https://doi.org/10.1016/j.enpol.2004.04.018>
69. https://www.epg-thinktank.org/wp-content/uploads/2022/02/30-Anca_Mihalache_Romanian_Gas_Market.pdf
70. https://www.consiliulconcurentei.ro/uploads/docs/items/bucket13/id13279/raport_gaze_neconfidential.pdf
71. Popp, Ruxandra Mădălina; Grasu, Stelian. Natural Gas Market Liberalisation in Romania. În: Proceedings of the 6th International Conference on Economics and Social Sciences (2023):

Geopolitical Perspectives and Technological Challenges for Sustainable Growth in the 21st Century, 15–16 iunie 2023, Bucharest University of Economic Studies, Romania. ISSN 2704-6524, pp. 447–454. DOI: 10.24789788367405546-040

72. <https://arhiva.anre.ro/ro/gaze-naturale/informatii-de-interes-public/piata-gazelor-naturale>
73. <https://ideas.repec.org/a/rom/merase/v7y2022i2p228-237.html>
74. ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 27 din 18 martie 2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul energiei, <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/252777>
75. https://www.ceer.eu/wp-content/uploads/2024/10/C24_Romania-ENsummary.pdf
76. Leu Vasile, Cernei Mihail. Centralized district heating systems: Reality and perspectives. 11th International conference on electromechanical and power systems (SIELMEN). 11 October, Iasi, Romania/12-13 October, Chisinau, Republic Moldova, 2017, pag. 571-574 DOI: <https://doi.org/10.1109/SIELMEN.2017.8123389>
77. Mihail Cernei, Vasile Leu, Inesa Brumă. Cogenerarea și încălzirea centralizată în Republica Moldova. Forumul Regional al Energiei din Europa Centrală și de Est – FOREN 2018, cu tema „Central And Eastern Europe in The New Era of Energy Transition: Challenges, Investment Opportunity and Technological Innovations”, 10 – 14 iunie 2018, Costinești, România. Energy. Environment. Efficiency. Resources. Globalization. EMERG-7, 2018, publicație semestrială editată de AGIR și CNR-CME, pag. 51-59. <https://emerg.ro/wp-content/uploads/2019/03/EMERG-7-Cogenerarea-%C8%99i-%C3%AEnc%C4%83lzirea-centralizat%C4%83-%C3%AEn-Republica-Moldova.pdf>
78. ARION Valentin, HLUSOV Viorica, LEU Vasile, BOROSAN Constantin. Îndrumar metodic „Cogenerarea de mică și medie putere: Justificarea structurii și parametrilor surselor de energie în cadrul unui sistem de termoficare urbană”. Universitatea Tehnică a Moldovei, Facultatea Energetică și Inginerie Electrică, Departamentul Energetică. – Chișinău: Tehnica – UTM, 2022. – 138. ISBN 978-9975-45-842-9. <https://repository.utm.md/handle/5014/21580?show=full>